

Kallioiden ja kivikoiden luontotyyppien esiintymäaineistot uhanalaisuusarvioinnissa 2018, viranomaiskäyttöön

1. Aineiston rakenne

Aineisto koostuu SYKEssä tuotetuista kallioiden ja kivikoiden luontotyyppien esiintymistä.

2. Ominaisuustietojen kuvaus

2.1 Kaikille yhteiset attribuutit

LuTUKoodi LuTUtyyppi

K02 Kalkkikalliot
K02 Kalkkikalliot (mahdollinen)
K02.01 Merenrantakalkkikalliot
K02.01 Merenrantakalkkikalliot (mahdollinen)
K02.02 Järvenrantakalkkikalliot
K02.02 Järvenrantakalkkikalliot (mahdollinen)
K02.03 Joenrantakalkkikalliot
K02.03 Joenrantakalkkikalliot (mahdollinen)
K02.04 Avoimet laakeat kalkkikalliot
K02.04 Avoimet laakeat kalkkikalliot (mahdollinen)
K02.06 Valoisat kalkkikalliojyrkänteet
K02.07 Varjoisat kalkkikalliojyrkänteet
K03 Serpentiinikalliot, -kivikot ja -soraikot
K03.01 Serpentiinirantakalliot
K03.02 Laakeat serpentiinikalliot
K03.02 Laakeat serpentiinikalliot (mahdollinen)
K03.03 Karut serpentiinijyrkänteet
K03.03 Karut serpentiinijyrkänteet (mahdollinen)
K03.04 Kalkkivaikutteiset serpentiinijyrkänteet
K03.04 Kalkkivaikutteiset serpentiinijyrkänteet (mahdollinen)
K03.05 Serpentiinikivikot ja -soraikot
K03.05 Serpentiinikivikot ja -soraikot (mahdollinen)
K06.02 Rotkot ja kurut
K06.03 Luolat
M03.05 Serpentiinivaikutteisen maapohjan metsät
M03.05 Serpentiinivaikutteisen maapohjan metsät (mahdollinen)
T11.03 Tunturien kalkkikalliot ja -kivikot
T11.03 Tunturien kalkkikalliot ja -kivikot (mahdollinen)
T11.04 Tunturien serpentiinikalliot ja -kivikot
NULL Tarkempi tyyppi ei tiedossa
NULL Ei LuTU-tyyppiä
NULL Ei serpentiinivaikutteinen luonnonkallio tai -kivikko

IUCN_S, IUCN_ES ja IUCN_PS

Luontotyyppien uhanalaisuusluokat koko maassa (S), Etelä-Suomessa (ES) ja Pohjois-Suomessa (PS). Koodit:

CR = äärimmäisen uhanalainen

EN = erittäin uhanalainen

VU = vaarantunut

NT = silmälläpidettävä

LC = säilyvä

DD = puutteellisesti tunnettu

NE = ei arvioitu

(NULL tässä attribuutissa tarkoittaa, ettei luontotyyppiä esiinny ko. osa-alueella).

2.2 Aineistokohtaiset attribuutit ja kommentit

Kalkkikalliot, polygoniaineisto

On huomattava, että aineistossa on päällekkäisiä polygoneja siitä syystä, että samalla alueella voi esiintyä useampaa kalkkikallioluontotyyppiä.

KohdeNimi: kohteen nimi, jos tiedossa

SK_BTKUVID: SAKTI-kuvion ID, jos lähteenä ollut Metsähallituksen SAKTI-kuviotietojärjestelmä (2017)

Paikkatyyppi, koodit

Kalkkikiven murskauspaikka
Kalkkilohkare/lohkareita
Kalkkilouhos
Kalkkiluonnonkallio
Kalkkikallio / kalkkilohkare
Kalkkiluonnonkallio ja -louhos
Kalkkiluonnonkallio tai -louhos
Kalkkivaikutteinen sivukivialue
Kalkkivaikutteisuus kalkkipölystä
Kalliroleikkaus, kalkkivaikutteinen
Tarkistettu, ei löydetty
kalkkivaikutteisuutta
Tuhoutunut kalkkikallio

Selite

kalkkikiven murskauspaikka, ei LuTU-tyyppiä
ei tiedossa olevaa kalkkikalliota, vaan irtolohkareita
kokonaan louhittu entinen kalkkikallio, ei LuTU-tyyppiä
louhimaton kalkkikallio
joko kalkkikallio- tai kalkkilohkarealue, ei tiedossa kumpi
alueella sekä louhimatonta että louhittua kalkkikalliota
joko louhimaton tai louhittu kalkkikallio, ei tiedossa kumpi
kalkkivaikutteinen sivukivialue, ei LuTU-tyyppiä
kalkkivaikutteisuus kalkkipölystä, ei LuTU-tyyppiä
kalkkivaikutteinen tieleikkaus, ei LuTU-tyyppiä
alueelta etsitty, mutta ei löydetty kalkkivaikutteista
kasvillisuutta, ei LuTU-tyyppiä
entinen kalkkikallio, joka esim. jäänyt rakentamisen tai
veden alle, ei LuTU-tyyppiä

LuTUarv_ryhma: tässä Kalkkikalliot, jos kuulunut arvioituun ylätasoon tyyppiin Kalkkikalliot

LuTUarv_koodi: tässä K02, jos kuulunut arvioituun ylätasoon tyyppiin Kalkkikalliot

Lisätieto: havainnon tekijän antamia lisätietoja esiintymästä

SijaintiLisätieto: huomautus paikkatarkkuudesta. Osa polygoneista on maastossa tehtyjä kalkkivaikutteisen alueen rajauksia, osa osoittaa vain suurin piirtein kalkkivaikutteisen alueen sijainnin.

Kalkkikalliot, lajipisteaineisto (lajihavaintotiedoista tulkittua luontotyyppitietoa)

ER: eliöryhmän lyhenne, koodit:

BR Sammalet
LE Perhoset
LI Jäkälät
VA Putkilokasvit

NimiTiet: eliölajin tieteellinen nimi

NimiSuomi: eliölajin suomenkielinen nimi

Laji_Id: eliölajin tunniste Hertta Eliölajit-tietojärjestelmässä

Paikka_Id: havaintopaikan tunniste Hertta Eliölajit-tietojärjestelmässä

Esiintyma_Id: esiintymän tunniste Hertta Eliölajit-tietojärjestelmässä

EsiintymaNimi: esiintymän nimi Hertta Eliölajit-tietojärjestelmässä

EsiintymaKuvaus: esiintymän kuvaus Hertta Eliölajit-tietojärjestelmässä

PaikkaKuvaus: paikan kuvaus Hertta Eliölajit-tietojärjestelmässä

PaikanTila, koodit:

+ paikan tiedetään tai arvioidaan olevan olemassa

? nykytila / olemassaolo ei ole tiedossa

z sijaintia on mahdoton määrittää

- lajia ei ole useista/ perusteellisista etsinnöistä huolimatta löytynyt tai havaintopaikka on muuttunut lajille epäsopivaksi

PvmAlku: havaintopäivämäärä, alku

HavaintoKuvaus: havainnon tekstikuvaus Hertta Eliölajit-tietojärjestelmässä

Havaittu, koodit:

+ laji havaittu

- lajia ei havaittu

Kommentti: kommentti luontotyyppitulkinnasta

LuTUarv_ryhma: tässä Kalkkikalliot, jos kuulunut arvioituun ylätasoon tyyppiin Kalkkikalliot

LuTUarv_koodi: tässä K02, jos kuulunut arvioituun ylätasoon tyyppiin Kalkkikalliot

SijaintiLisätieto: huomautus pisteen koordinaattitarkkuudesta

Serpentiinikalliot, -kivikot ja -soraikot (pisteaineisto)

On huomattava, että aineistossa on päällekkäisiä polygoneja siitä syystä, että samalla alueella voi esiintyä useampaa serpentiinikallioluontotyyppiä.

KohdeNimi: kohteen nimi, jos tiedossa

Paikkatyyppi, koodit

Selite

ei

Vihjeaineistossa ollut kohde, jota selvitetty: ei serpentiinivaikutteinen

ei näy

Kallioperätietojen perusteella serpentiinikohde, mutta vaikutus ei näy kasvillisuudessa

ei paljas

Kallioperäkartan 1:200 000 perusteella serpentiinikohde, mutta alueella ei tiedossa paljastumia

kp_serp

GTK:n kivilajihavaintoaineistossa jokin serpentiinivaikutteinen kivilajihavainto (ei tutkittu biologisesti)

mikä

Vihjeaineistossa oleva selvittämätön kohde, esimerkiksi kalkki- ja serpentiinikallion rajatapaus

rak_lou

Rakentamisen tai louhinnan vuoksi tuhoutunut tai muuttunut kohde

serp

Varma tai todennäköinen serpentiinikohde, pääasiassa tulkittu ns. karuksi serpentiiniympäristöksi

serp_ca

Varma tai todennäköinen serpentiinikohde, pääasiassa tulkittu ns. kalkkivaikutteiseksi serpentiiniympäristöksi

Lahde: vihjetiedon lähde (tässä kao = valtakunnallinen kallioalueinventointi, Hertta = ympäristöhallinnon Hertta Eliölajit -tietojärjestelmä)

KIVILAJI: alueen pääkivilaji

Lisätieto: lisätietoa kohteesta, mm. lajihavaintoja lyhenteinä

Serpentiinikalliot, -kivikot ja -soraikot, pisteaineisto (lajihavaintotiedoista tulkittua luontotyyppitietoa)

ER: eliöryhmän lyhenne, koodit:

BR Sammalet
LI Jäkälät
VA Putkilokasvit

NimiTiet: eliölajin tieteellinen nimi

NimiSuomi: eliölajin suomenkielinen nimi

Laji_Id: eliölajin tunniste Hertta Eliölajit-tietojärjestelmässä

Paikka_Id: havaintopaikan tunniste Hertta Eliölajit-tietojärjestelmässä

Esiintyma_: esiintymän tunniste Hertta Eliölajit-tietojärjestelmässä

EsiintymaN: esiintymän nimi Hertta Eliölajit-tietojärjestelmässä

EsiintymaK: esiintymän kuvaus Hertta Eliölajit-tietojärjestelmässä

PaikkaKuva: paikan kuvaus Hertta Eliölajit-tietojärjestelmässä

Havaintol: havainnon tunniste Hertta Eliölajit-tietojärjestelmässä

PaikanTila, koodit:

+ paikan tiedetään tai arvioidaan olevan olemassa

? nykytila / olemassaolo ei ole tiedossa

z sijaintia on mahdoton määrittää

- lajia ei ole useista/ perusteellisista etsinnöistä huolimatta löytynyt tai havaintopaikka on muuttunut lajille epäsopivaksi

PvmAlku: havaintopäivämäärä, alku

HavaintoKu: havainnon kuvaus Hertta Eliölajit-tietojärjestelmässä

Havaittu, koodit:

+ laji havaittu

- lajia ei havaittu

Lisätieto: havaintoa koskeva lisätieto Hertta Eliölajit-tietojärjestelmässä

Rotkot ja kurut

KohdeNimi: kohteen nimi

Lisätieto: maininta, jos kohde yhtä aikaa luokitettavissa rotkolaaksoksi

Luolat

KohdeNimi: kohteen nimi

3. Prosessointi ja lähdetiedot

Kalkkikalliot, polygoniaineisto

Aineistoa on koottu SYKEssä 2000-luvun alusta lähtien monista eri lähtöaineistoista: valtakunnallinen kallioalueinventointi ja kalkkikallioiden erillisinventointi, kalkkilajien havainnot Hertta Eliölajit -tietojärjestelmässä ennen vuotta 2007, kirjallisuus, Metsähallituksen kuviotietojärjestelmä (SAKTI 2017) sekä asiantuntijahavainnot. Kalkkikivestä muodostuvien luonnonkallioiden lisäksi aineisto sisältää muita kalkkivaikutteisia elinympäristöjä, kuten kalkkilohkareita ja kalkkilouhoksia. Aineistossa on säilytetty esiintymätietoja myös jo tuhoutuneista esiintymistä, epävarmoista esiintymistä sekä ei-kalkkikallioiksi varmistetuista kohteista, joissa jokin taustatieto on viitannut serpentiinikallioon.

Aineisto on rajauksiltaan heterogeeninen historiansa vuoksi. Osa polygoneista on maastossa tehtyjä kalkkivaikutteisen alueen rajauksia, osa osoittaa vain suurin piirtein kalkkivaikutteisen alueen sijainnin. Jälkimmäisessä tapauksessa attribuutissa SijaintiLisätieto on kirjauksena ”kalkkikalliota näillä paikkeilla, mutta rajaus tuntematon”.

Vain pienessä osassa aineistoa on ollut havainnon tekijän antama tieto tarkasta kalkkikallioluontotyypistä. Kalkkikallioluontotyyppien tiedot ovat siten pääasiassa aineiston kokoajan (Tytti Kontula) tekstikuvauksista sekä karttatiedoista tekemiä arvioita todennäköisestä luontotyypistä.

Kalkkikalliot, lajipisteaineisto (lajihavaintotiedoista tulkittua luontotyyppitietoa)

Aineisto on osin päällekkäinen aineiston ”Kalkkikalliot, polygoniaineisto” kanssa. Pisteaineisto on muodostettu Hertta Eliölajit -tietojärjestelmästä huhtikuussa 2016 tehdystä poiminnasta, johon sisältyivät uhanalaiset ja silmälläpidettävät kalkkisammalet, -jäkälät, -putkilokasvit sekä -perhoset.

Aineistosta on poistettu koordinaattitarkkuudeltaan 100 metriä epätarkemmat havaintopisteet.

Aineistossa on säilytetty Hertta Eliölajit -tietojärjestelmän paikka-, esiintymä- ja havaintokuvauksia, koska tekstikuvausten perusteella on tehty tulkinnat tarkemmista todennäköisistä kalkkikallioluontotyypeistä attribuuttiin LuTUtyyppi ja LuTUarv_ryhma (aineiston käsittelijä Tytti Kontula).

Serpentiinikalliot, pisteaineisto

Aineistoa on koottu SYKEssä 2000-luvun alusta lähtien monista eri lähtöaineistoista: valtakunnallinen kalliialueinventointi ja serpentiinikallioiden erillisinventointi, serpentiinilajien havainnot Hertta Eliölajit -tietojärjestelmässä ennen vuotta 2007, kirjallisuus sekä asiantuntijahavainnot. Serpentiinikivestä muodostuvien luonnonkallioiden lisäksi aineisto sisältää muita serpentiinivaikutteisia elinympäristöjä, kuten serpentiinilohkareita ja vuolukivi- sekä talkkilouhoksia. Aineistossa on säilytetty esiintymätietoja myös jo tuhoutuneista esiintymistä, epävarmoista esiintymistä sekä ei-serpentiinikallioiksi varmistetuista kohteista, joissa jokin taustatieto on viitannut serpentiinikallioon.

On huomattava, että serpentiinikohteiden laajuus vaihtelee huomattavasti. Osa pisteistä edustaa pieniä paljastumia, osa laajaa aluekokonaisuutta.

Vain pienessä osassa aineistoa on ollut havainnon tekijän antama tieto tarkasta serpentiinikallioluontotyypistä. Serpentiinikallioluontotyyppien tiedot ovat siten pääasiassa aineiston kokoajan (Tytti Kontula) tekstikuvauksista sekä karttatiedoista tekemiä arvioita todennäköisestä luontotyypistä.

Serpentiinikalliot, lajipisteaineisto (lajihavaintotiedoista tulkittua luontotyyppitietoa)

Aineisto on osin päällekkäinen aineiston ”Serpentiinikalliot, pisteaineisto” kanssa. Pisteaineisto on muodostettu Hertta Eliölajit -tietojärjestelmästä elokuussa 2016 tehdystä poiminnasta, johon sisältyivät uhanalaiset ja silmälläpidettävät serpentiinisammalet, -jäkälät sekä -putkilokasvit.

Aineistosta on poistettu koordinaattitarkkuudeltaan 100 metriä epätarkemmat havaintopisteet.

Aineistossa on säilytetty Hertta Eliölajit -tietojärjestelmän paikka-, esiintymä- ja havaintokuvauksia, koska tekstikuvausten perusteella on tehty tulkinnat tarkemmista todennäköisistä serpentiinikallioluontotyypeistä attribuuttiin LuTUtyyppi (aineiston käsittelijä Tytti Kontula).

Rotkot ja kurut

Aineiston pohjadata on käytetty Suomen rotkot -kirjan aineistoa (Kesäläinen, T. & Kejonen, A. 2015. Suomen rotkot. Salakirjat. 536 s.).

Luolat

Aineiston pohjadata on käytetty Suomen luolat -kirjan aineistoa (Kesäläinen, T., Kejonen, A., Kielosto, S., Lahti, S. I. & Salonen, V.-P. 2015. Suomen luolat. Salakirjat. 432 s.).

